

vertendum ducimus, rosam et mortuis et sepultis utilem evadere; cariei namque resistit, et putredinem odoremque fædum arcet. Id voluit Homerus, cum fixxit cadaver Hectoris a Venere oleo rosaceo inunctum, et ob id a canibus et alitibus, quibus ad devorandum expositum erat, fuisse præservatum. Apud eundem Homerum legitur de Ulyssে, quod marinis fluctibus squallidus a Pallade rosarum oleo delibutus pristinum decorem recuperaverit. Porro si rosa cariem et putredinem arcet, pristinumque nitorem restituit; B. quoque Virgo in suo corpore tamquam mystica rosa cariem et putredinem arcere debebat, nec non suum quem morte perdiderat, rutilum recuperare splendorem: siquidem in correlativis eamdem prope virtutem utrimque dignoscamus oportet.

Insuper: Maria non rosæ cuilibet, sed jerichontinæ assimilatur: *Quasi plantatio rosæ in Jericho*; non in illo Jericho a Josue maledicto, amaro, sterili, insalubri; sed in eo, cui Eliseus benedixit, salubri, fœcundo, sacrato. Saligniacus (1) testatur, in Jericho prope fontem Elisei hujus generis rosas enasci quæ nocte illa qua Salvator de Virginis utero prodire dignatus est, quamvis siccæ sint, paulatim tamen sponte sua se aperiunt, et post eam noctem ramos iterum contrahunt, et in globum se colligunt. Itidem rosa dicitur quasi *rora sata*: nam secundum Galenum rosa se in aurora dulciter aperit, roremque cæli ac solis splendorem imbibit; sed recedente sole, iterum se claudit. Ad eundem prope modum rosa Mariana,

(1) Tom. 9 *Descriptionis Terræ sanctæ*, cap. 6.

nuntio Gabrielis accepto, in aurora se aperuit, et angelicam salutationem quæsi cælestem rorem accepit, et nendum solis claritatem, sed et ipsummet justitiæ Solem sibi realiter incorporavit. At iterum se clausit, ut perpetuo clausa conclusaque permaneret. Si porro Virginum Deiparae corpus, mystica prouti rosa, fuerit jugiter clausum, neque in eo vir unquam transierit; mors illud aperiret, et obscura pallentique facie nedium transiret, sed in eo sua corruptione maneret, infuscaret, arroderet?

4. Etiam olivæ se Virgo Deipara comparat, ut inde suam agnoscere queas incorruptibilitatem. *Quasi oliva speciosa in campis* (2). Olivarum autem est virescere semper, ita, ut diu sub diluvii aquis integræ manserint. Inquit enim Moses, Noeum ex arca dimisisse columbam, quæ ad eum reversa est, ramusculum oleæ virentibus foliis suo rostro ferens. Alia dehinc Scriptor hagiographus inserit, quæ simul interpretari de corporea Deiparentis Assumptione poterunt. Sed ne nimii fortasse simus, hucusque de hoc libro.

PROPHETÆ MAJORES

ISAIAS, JEREMIAS CUM BARUCH,
EZECHIEL, DANIEL

VISIO ISALÆ PROPHETÆ FILII AMOS

1. B. Virg. Deiparens est solium incarnationis Filii Dei. *Vidi Domum sedentem super solium excelsum et elevatum* (3), id est B. Virginem Mariam excelsam quantum ad ani-

(2) Eccli. xxiv, 19. (3) Isa. vi, 1.

mam, et elevatam quantum ad corpus. Ita magnus Albertus (1). Non poterat autem Virginum corpus elevari, nisi fuisset in cælum divinitus assumptum.

2. Petrus cellensis primum monachus, carnensis dein episcopus, cum de Assumptione Virginis ad populum sibi creditum sermonem habuisset, integralis Mariæ glorificationis momenta cælites exponere singit, iisque prophetæ verbis: *Virgo Israel reverttere in civitates tuas* (2), de inclyta Dei Genitrici Maria interpretatis, addit: « Primo reverttere a captivitate mundi; quia captivitati non debet subjici, per quam captivi a captivitate sua sunt absoluti. Secundo reverttere ab homine sine corruptione carnis; quia sicut immunis es a corruptione peccati, sic ad immortalitatem transire debes absorta mortalitate per gratiam Dei. Tertio reverttere ad libertatem gloriæ filiorum Dei; quia sicut peccatum nunquam regnavit in tuo mortali corpore, sic digna es perfaci etiam in carne virginali eadem spiritus libertate, qua fruuntur in sua spirituali substantia angeli ab ipsa sua creatione sive potius confirmatione. Quarto reverttere ut intueamur te a dignitate angelorum ad superecellentiam jam beatificorum spirituum; quia sicut in facie Filii tui desideramus prospicere, sic in specie, et in plenitudine tua vultus desigere volumus, et luce vultus tui illustrari omnimodis satagimus (3). »

(1) Biblia Mariana, liber Isaiae, n. 3.

(2) Isa. xxxi, 21.

(3) Serm. ii de Assumpt.

(4) Isa. XLIX, 15.

3. Idem præclarissimus auctor alium Isaiae locum ad rem nostram explicat; inquit enim: « Quid autem caro Virginis? Nonne fuit præjacens materia, de qua opifex Trinitas naturam humanam fabricavit, quam inseparabiliter univit Verbo Dei una simul operatione non tamen eadem Trinitatis assumptione?.... De hac sanctificata massa partem sibi Filius Dei assumpsit, quam statim assumendo deificavit, et tam ille quam de illa in tota protoplasti massa tam redempzione, quam sanctificatione operatus est salutem totius ejusdem humani generis; ac deinde sprevit, dereliquit, oblitusque est lectuli sui, cubiculique sui, templi sui, ortus sui, paradisi sui, matris suæ? absit; etsi mater, inquit, oblitera fuerit filii sui, ego non obliviscar tui (4). Nemo carnem suam odio habet, nec Jesus distulit quidem in matre vincula carnis solvere, nec destitit mansionem juxta se etiam parare (5). »

4. Prophetarum Domina, Virgo Maria est virga percutiens dæmones. *Quid tu vides, Jeremia?* Et dixit: *Virginem vigilantem* (6), id est Mariam, terribiliter super dæmones vigilantem, ita, ut isti super eam, quemadmodum super omnes homines, mortis imperium exercere nequierint. Confer Albertum (7). — Item ipsa est civitas et domus salvationis. *Convenite, et ingrediamur civitatem munitam* (8), hoc est Virginem Mariam singulariter munitam in natura, et ideo speciosa

(5) Serm. vii de Assumpt. sub initio.

(6) Jerem. i, 11.

(7) Biblia Mariana, liber Jeremie, n. 1.

(8) Jerem. viii, 14.

suit præ filiis hominum; singulariter munitam in gratia, qua majorem nullus habuit; singulariter munitam in gloria, ita ut cum anima et corpore in cælum assumpta sit.

5. Apud ipsum Jeremiam nobile solium invenimus, beatissimam Deiparam adumbrans. *Solium gloriæ altitudinis a principio, locus sanctificationis nostræ* (1). Hoc solium Rabbi Haccados Mariam esse dicit: «Mater Messiae futura est sedes Dei, ut in ea sederet Rex Messias ad augendam maiestatis suæ gloriam cunctis mortalibus (2).» Idem sentit Petrus Galatinus, inquiens: «Ego per solium gloriosam Virginem Messiae Matrem intelligi arbitror, quæ est sedes Dei Altissimi (3).» Solium autem gloriæ poterat sine gloria manere sepultum? si magnum extiterit a principio, scilicet a primo instanti suæ Conceptionis, ad nihil dein reduceretur in tumulo? Id animus meminisse, lingua referre, manus scribere reformidat. Hoc solium Deo gloriam contulit, huic solio Deus gloriam conferre quoque debuit.

6. *Exue te, Jerusalem, stola luctus, et vexationis tuae: et indu te decore, et honore ejus, quæ a Deo tibi est, sempiternæ gloriæ. Circumdabit te Deus diploide justitiae, et imponet mitram capiti honoris æterni. Deus enim ostendet splendorem suum in te, omni qui sub cælo est* (4). Quid per Jerusalem nisi Maria? hæc melius quam illa Christum Dominum regumque Regem in suo purissimo

(1) Jerem. xvii, 12.

(2) In lib. revelat. arcanorum ad petitionem 3.

(3) In lib. 7 de arcana fidei, cap. 18.

ventre continuit. Quid per stolam luctus et vexationis qua se Virgo Maria debet exuere, nisi miserabilis humana mortalitas? quid autem per decorum et honorem sempiternæ gloriæ, quid per diploide et mitram honoris æterni, nisi beatissimæ immortalitatis stola resplendens? Hactenus de Baruch qui discipulus et secretarius Jeremiæ fuit.

7. *Majestas Domini ingressa est templum* (5), nempe corpus Virginis, semel cum illud sanctificavit, iterum cum illud conglorificavit. Unde sequitur: *Et repleta erat gloria Domini domus.* — Item B. Virgo est porta clausa. *Convertit me ad viam portæ sanctuarii exterioris, quæ respiciebat ad orientem, et erat clausa* (6). Glossa: Virgo Maria, virgo ante partum, virgo in partu, virgo post partum. *Et dixit Dominus ad me: Porta hæc clausa erit, et non aperietur, et vir non transibit per eam, quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam.* Virginis porro corpus quod, Deo juvente, clausum omnino esse debebat, ne quavis labe feedaretur, mors, vermes, corruptio, putredo transirent per eam ad libitum, et per eam in quam zelotes Dominus Deus Israel ingressus est, ingredierentur? Hoc dicere vel insanus vel impius non auderet. — Præterea: thronus ille sapphirinus Ezechieli (1, 26) quid aliud, quam B. V. Mariam præsignificabat? sicut enim sapphirus, licet ex elemento terrestri, opaco et obscuro habeat originem, cælestis tamen coloris figuram

(4) Baruch v, 1 seqq.

(5) Ezech. xlvi, 4.

(6) Ibid. cap. XLIV, 1 et 2.

refert, et aureis punctis collucet; sic Deiparæ corpus, quamquam de terra terrenum, tamen de cælo caeleste, glorificatum est enim, quodammodo fulget.

8. Et ut ab Ezechiele gradum faciamus in Danielem, dicimus. Videbat Nabuchodonosor rex Babylonis in somno statuam protendentem quatuor imperia mundi, quæ a lapide de monte abscisso contrita sunt (1). Lapis hic abscissus sine manibus, Christus est, qui in conceptu et in nativitate fuit quasi lapis abscissus sine manibus, lapis, inquam, super quem fundata est Ecclesia. *Lapidem quem reprobarerunt aedificantes, hic factus est in caput anguli* (2). *Abscissus sine manibus*, quia sponte sua, nullisque manibus intervenientibus, hoc est opere nuptiali, in mundum celeri volatu descendit, eodem modo in uterum Virginis illapsus, et ex eodem elapsus prodiit. Abscissus est de monte, nempe de beata Virgine, quæ ferme mons habuit omnium gratiarum ac virtutum sublimitatem. Hic autem mons, Virginum nempe corpus, quod lapis sine manibus abscisso erectam statuam, videlicet diabolum magna superbia tumentem, minutatim concidit, non poterat ab ipso diabolo qui mortis imperium habet, in tumulo minutatim concidi. — Præpositi mysterii simile quidpiam natura deponit. Dioscorides scribit, in sappiri visceribus innasci lapidem sane pretiosum, et ipso qui genuit, pretiosum,

siorem, lucidum atque splendentem carbunculum. Ad eundem modum ex virginum gemma Maria natus est lapis angularis excisus de monte sine manibus, nobilior et matre, utpote potius nobilitatis auctor. Ita hunc typum explicant SS. Hieronymus (3), Irenæus (4), Justinus (5), Epiphanius (6), Augustinus (7), Theodoretus, Rupertus, aliquie passim. Porro carbunculus, nempe Christus, et sappirus, nempe Virgo Deipara simul pretiosa immortalitatis luce renitent, sic tamen, ut prior Ascensione, posterior Assumptione lucem illam obtinuerit.

PROPHETÆ MINORES

OSEAS, JOEL, AMOS, MICHÆAS,
NAHUM, HABACUC, ABDIAS, JONAS,
SOPHONIAS, AGGÆUS, ZACHARIAS,
MALACHIAS

VERBUM DOMINI QUOD FACTUM EST
AD OSEE FILIUM BEERI

1. Oseas unus ex duodecim prophetis minoribus introducit Messiam hæc verba loquentem: *Ero quasi ros* (8). Hæc metaphora mirabilem Deiparentis virginitatem, ejusdemque mirabilem Assumptionem adumbravit. Rorem ita fere generari perhibent philosophi. Calor cælestis vaporem quemdam exiguum et subtilem congregat. Is serenæ noctis frigore in arctum cogitur, hinc ros existit. Si vehementius sit frigus, eamdem ma-

(1) Dan. ii, 45.

(2) Psalm. cxvii, 21.

(3) In epist. ad Eustochium de custodia virgin., cap. 22.

(4) Lib. 3, cap. 23.

(5) Dialog. contra Tryph.

(6) De laud. Virg.

(7) Tract. 9 in Joannem.

(8) Osee xiv, 6.

teriam congelat in pruinam. Similem in modum peracta Christi generatio fuit. Calor cœlestis, hoc est Spiritus sanctus, qui divinus nuncupatur ignis, subtilissimum vaporem benedictæ hujus terræ, Virginis Mariæ, hoc est purissimum ejus sanguinem congregavit, et ad locum ad id a natura destinatum obumbratione, tamquam temperato serenæ noctis frigore, momento temporis in corpoream massam coegit, ac divino artificio membrorum organa disposuit, corpusculique fabricam erexit, atque ita ros divinus formatus est, qui specialius in ipsam Mariam pluit: pluit in animam ejus, et eam ad omnigenæ perfectionis culmen evexit; pluit in corpus ejus, et istud ad cœlestia tabernacula sublimavit. Aristoteles docet, rorem in ima et humillima parte aeris generari (1). Experientia quoque monstrat, rorem non in montibus, sed in vallibus aliisve locis demissis reperiri. Ad eudem prope modum ros ille divinus descendit in imum et humillimum locum, scilicet in tumulum humillimæ Virginis, quæ ineffabilibus resurrectionis irrorata dulcoribus, in hanc vocem tunc iterum erupit: *Respxit Deus humilitatem ancillæ suæ.*

Id ipsum sacer textus magis magisque roborat; prosequitur enim, Virginis Mariæ gloriam præfigurans: *Germinabit sicut lily, et erumpet radix ejus ut Libani. Ibunt rami ejus, et erit quasi oliva gloria ejus, et odor ejus ut Libani* (2). Quam pulcre congruunt hæc verba cum metaphora

(1) Lib. I Meteororum, cap. 10.

(2) Osee xiv, 6 et 7.

(3) Joel i, 20.

roris! perinde ac si diceret: ut simul Virgineum corpus rorem divinum imbibet, ut sicut lily germinaverit, et eruperit radix ejus ut Libani, scilicet in sempiternum, et caput et manus et pedes ejus tamquam rami consurrexerint, nec non suum corpus ut oliva quæ semper viret, virens, fragrantemque late diffundens odorem, fuerit in perpetuas æternitates cœlesti gloria fruiturum.

2. Domina nostra Virgo Maria est illa ad quam omnis creatura respicit post Deum. *Sed et bestie agri, nimis peccatores, quasi area sitiens imbrem, suspexerunt ad te.* Glossa: ad Virginem Mariam, quia exsiccati sunt fontes aquarum (3): sed tu non, quæ plenitudine gratiarum superabundas. Ecquem peccatores efflagitant imbrem? illum profecto quem mystice suum gloriosum corpus generat in cælis, prout olim generavit in terris. *Fons de domo Domini egreditur, et irrigabit torrentem spinarum* (4). Per fontem intelligitur Maria quæ fuit et est omnium gratiarum scaturigo. *De domo Domini, nimis de Ecclesia militanti, egressa fuit, quando cum anima et corpore in Ecclesiam triumphantem assumpta est.* Recole magnum Albertum (5). *Et irrigabit torrentem spinarum.* Glossa: ut qui viatorum spinis pungebantur, modo virtutum floribus adornentur.

3. *In die illa suscitabo tabernaculum David, quod cecidit: et reedificabo aperturas murorum ejus, et ea quæ corruerant instaurabo* (6). In

(4) Ibid. cap. iii, 18.

(5) Biblia Mariana, liber Joel, n. 2.

(6) Amos ix, 11.

hoc tabernaculo Virginis corpus satis aperte designatur. Unde Chrysostomus vel alias auctor apocryphus Virgineum corpus appellat: *Tabernaculum gloriæ* (1). Et vere tabernaculum gloriæ: Deus enim per prophetam tabernaculum hoc sive Marianum corpus quod cecidit, nempe mortem oppedit ut Christum imitaretur, nova gloria resurrectorum spopondit.

4. *Et erit: In novissimo dierum erit mons domus Domini præparatus in vertice montium et sublimis super colles* (2). Monti comparatur B. Virgo Maria. Quare divus Gregorius inquit: « Mons sublimis est Maria, quæ meritorum verticem super omnes angelorum choros usque ad solium dei tatis erexit (3). » Et divus Joannes Damascenus similiter ait: « Virgo est mons ille, qui collem omnem ac montem, id est angelorum omnium et hominum sublimitatem exsuperat: mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo (4). Sed non tantum prophetice designatur mons, verum etiam mons domus Domini, Virgineum nempe corpus in quo specialissime Dominus Deus habitavit: *Sapientia aedificavit sibi domum* (5). Qualem domum? Marianum corpus, Patres atque Doctores uno ore fatentur. Hoc igitur corpus, illa speciosissima domus a Deo in cœlestis sublimitatis vertice collocatur. — *Et tu, turris gregis nebula fliæ Sion, usque ad te veniet* (6). Turris est aedificium altum toti fabricæ sat eminens ac forte, ad quod, ingruente hoste,

(1) Serm. ix de Assumpt.

(2) Mich. iv, 1.

(3) In I. Reg. cap. 1.

(4) Orat. I de Nativ.

(5) Prov. ix, 1.

cives confugere solent, sicut olim romani in quovis hostium incursu confugiebant ad Capitolium, babylonii ad turrim Babel. Porro Virginis corpus cuius typum gessit illa turris per Michæam præsignata, ut ait Justinus Miechoviensis (7), tum eminent cunctis corporibus, cœlesti gloria fruens, tum forte reperitur, adeo, ut illud arrodere nulla corruptio possit, nulla putredo. Turris insuper est exterius solida, versus cælum erecta, et intus concava: tale fuit Virginis Deiparæ corpus. Exterius fuit singulari Dei protectione solidatum, versus cælum stetit erectum, igne sancti Spiritus accensum: sicut autem scintilla igne protinus inflammata sursum extollitur; sic Deiparæ corpus igne sancti Spiritus accensum ad alta bona cœlestia sursum elevabatur. Concavum interius fuit, terrenis nempe motibus vacuum, et proin ad cœlica palatia condescenda velocius.

5. Joannes patria Euboensis hæc de cathedra docuit, hæc scriptis deinde tradidit: « Et nos igitur, dilectissimi, mente solventes illud Nahum prophetæ oraculum, quo inquit: *Age, o Juda, solemnites tuas, ascendit enim qui afflat in faciem tuam, te a tribulatione eripiens* (8), omnes spirituali lætitia gestientes Dei genitricis Mariæ sacra solemnia celebramus. Ipsa enim ex Juda est, et Dominus ex ea secundum carnem. Quocirca inter divinos solemniesque dies, Deiparæ quoque, quæ spes est omnium nostrum, merito festa celebranda sunt. Ideoque

(6) Mich. iv, 8.

(7) In proœm. ad disc. cccli.

(8) Nah. i, 15.

extra decem solemnitatum numerum, vivificum quoque illius dormitionis festum agimus et nos, post ascensum Domini N. J. C. in cælum et descendens sanctissimi et vivificantis Spiritus in beatos apostolos (1). » Inter majores igitur solemnitates et illam Virginis corporaliter assumptæ propheta Nahum de longe cognovit, et ut festive celebraretur, illexit.

6. Prophetae Habacuc tum Ascensionem Christi tum Assumptionem Virginis præcognovit. Magnus enim Gregorius inquit: « De hac ascensionis ejus gloria etiam Habacuc ait: *Elevatus est sol, et luna stetit in ordine suo* (2). » Qualiter autem in suo ordine luna reperitur? Cum amicta sole in æthereo vertice niveo fulgore scintillat. Pariter et Maria quæ lunæ comparatur. Igitur *elevatus est sol*, nimirum Ascensione, et *luna stetit in ordine suo* (3), videlicet Assumptione. Quam pulcre geminum mysterium, quam armonice copulatimque propheta declarat!!

7. *Et in monte Sion erit salvatio, et erit sanctus* (4). Hunc montem Sion Virginem præsignasse Deiparam, sat clara res est. Hic vero mons dicitur *sanctus*, et hac de causa incorruptibilis secundum illud Psalmographi nuperius explicatum: *Non dabis sanctum tuum videre corruptionem*. Hæc insuper docet Aquinas: « Nomen sanctitatis duo videtur importare. Uno quidem modo munditiam; et huic significacioni competit nomen grecum *Agios*, quasi sine terra. Alio modo

(1) Serm. in Concept., num. 22.

(2) In hom. 29 super cap. xvi Marci.

(3) Hab. iii, 11.

(4) Abd. i, 17.

importat firmitatem; unde apud antiquos Sancta dicebantur, quæ legibus erant munita, ut violari non deberent. Unde et dicitur aliquid esse sancitum, quia est lege firmatum (5).» Quare mons ille sanctus, Virgo Maria, tanta munditia ac firmitate pollebat, ut sive coinquinari, sive corrumpi nequiret.

8. *Et præparavit Dominus piscem grandem, ut deglutiaret Jonam; et erat Jonas in ventre pisces tribus diebus, et tribus noctibus.... Et dixit Dominus pisci; et evomuit Jonam in aridam* (6). Id sapientissime factum non solum mortis et resurrectionis Christi, verum etiam mortis et resurrectionis Deiparæ figurativam gerebat imaginem. Unde nuperimus hymnographus græcus Nicolaus Malaxus in Ode vi ad diem xv augusti hæc habet: « *Descendisti ad ima terræ, o B. Virgo... sed incorrupta pernames, et egrederis ad æternam vitam, ut Jonas a cete.* »

9. *In die illa dicetur Jerusalem: Noli timere: Sion, non dissolvantur manus tuæ. Dominus Deus tuus in medio tui fortis: ipse salvabit* (7). Porro si certum verumque sit, per Jerusalem et Sion Virginem Mariam designari, velut ante præfati sumus; certum verumque pariter est, prophetam Sophoniam hoc in loco Virginis immortalitati prælusisse. Ait enim: *Sion, non dissolvantur manus tuæ*.

10. *Magha erit gloria domus istius novissimæ, plusquam primæ* (8). Non

(5) 2. 2. quæst. 81, art. 8.

(6) Jon. ii, 1 et 11. (7) Soph. iii, 16 et 17.

(8) Agg. ii, 10.

a gentium divitiis sed a præsentia Messiae secundi hujus templi gloria repetenda est, quum istius posterioris templi quod Zorobabel cum Jesu filio Josedech summo sacerdote post captivitatem babyloniam construxit, longe minor gloria fuerit, quam illius primi quod Salomon fabricaverat. Nam præter majorem auri et opum copiam quinque res nobilissimæ fuerunt in templo primo quibus caruit secundum, scilicet arca testamenti, *urim et thummim*, hoc est, doctrina et veritas aureis, purpureis byssinisque contexta litteris, ignis cælestis, prophetia, et Deus in propitiatorio sedens, et inde depromens oracula. Hisce prælibatis, nulli dubium esse potest, quin dominus hæc de qua vaticinatus est Agæus, præsignificaverit Deiparam Virginem, cuius gloria certe major, quam illius primæ domus a Salomone constructæ. Prima domus, hoc est primum templum salomonicum auro fulgebat; secunda domus auro immortalitatis refulgere conspicitur: in prima fuit arca, cherubini, propitiatorium, figuræ Messiae; in secunda fuit verus Messias, cuius splendor etiam nunc temporis eam totaliter gloriosam irradiat. Prima domus fuit a chaldæis polluta, profanata, diruta; secunda nulli unquam violentiæ tartarei hostis succubuit, nullis unquam sepulcralis corruptionis inquinamentis polluta est.

11. Pariter B. Virgo est in Ecclesia candelabrum illuminationis. *Et dixit ad me angelus: Quid tu vides? Et dixi: Vidi, et ecce candelabrum au-*

(1) Zach. iv, 2.

(2) Lib. 15, cap. 17.

(3) Æneid. lib. 6.

JANNUCCI

reum totum, id est Maria, et lampas ejus, id est Christus, super caput ipsius, et septem lucernæ ejus super illud (1), nimirum septem dona spiritus sancti. Prima qualitas auri pretium est, secunda nitor, tertia proprietas ab aura desumitur ex qua auri etymologia dependet: hinc aurum dicitur ab aura quæ ipse splendor est, ut tradit etymologicus scriptor Isidorus (2), modulante poeta:

Discolor inde auri per ramos aura refulsit (3).

Verum, si candelabrum quod vidit Zacharias, Deiparæ typum gesserit; si totum illud refulserit auro, nempe tota Maria in anima et corpore; non poterat ista tantis irradiata fulgoribus in sepulcro auream lucem amittere, ita, ut dicere quodammodo possemus: *Aleph. Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarii* (4)?

12. Denique Malachias sub metaphora solis idem mysterium reseravit, cum vaticinatus est: *Orietur vobis timentibus nomen meum sol justitiae* (5). Elegans metaphora; nam Christus veniens in mundum, eum quasi sol oriens illuminavit, calefecit, omnique gratia et virtute fecundavit et vivificavit. Sol in ortu suo sine alicujus detimento appetit, immo auratis ejus radiis totus mundus decoratus splendescit; ita Christus sine detimento maternæ virginitatis in hoc apparuit mundo. Præterea, sol radiis suis vitrum pervadens, illud non frangit, sed potius exornat, illu-

(4) Jerem. de Lament., iv, 1.

(5) Malach. iv, 2.

minat, magisque splendidum reddit; ita Christus purissimæ Virginis crystallina viscera penetrans, ea non dicitur, non fregit, sed nova luce firmavit, ac nova pulcritudine condonavit. Sed ista nova lux, ista nova pulcritudo quæ crystallina Mariana viscera penetravit, ab his non poterat avelli, quum sol justitiae sit semper oriens et nescit occasum. Hoc pia mente revolvens atque ponderans Chrysippus hunc in modum Christum salutat: « Ave solis ortus, qui nullum ferre potes occasum. Sol oriens orientem non inficit auro, sed decorat splendore (1). » Deinde subjungitur, hunc orientem super quem jugiter sol justitiae micat, Virginem esse Deiparam.

DUO LIBRI MACHABÆORUM

ET FACTUM EST, POSTQUAM PERCUSSIT
ALEXANDER PHILIPPI, MACEDO

1. Huc iterum de Elia zelum legis zelante certiores facti sumus, *ipsum in cælum receptum esse* (2), et quidem in anima et corpore. Cælicus iste raptus corpoream Deiparentis Assumptionem præfigurat. Quapropter Amedeus Lausannensis inquirens, cur ascendeat Domino et ejus Mater illico non fuerit in cælum assumpta, memorat Eliam, cuius similitudine debebat in ætherea regna sublimiter evehi. Namque scribit: « Quæritur cur ascendeat Domino in cælum, mater ejus quæ tanto eum amplectebatur affectu, non statim sequuta est? Cum enim nulla peccati nube depresso, nulla vitæ macula respsa,

(1) Serm. de Virgin. Deip.
(2) I. Mach. II, 58.

super ignem ruberet ob charitatem, luce clarior ob castitatem, ipsis etiam præclara cælicolis ob virginei partus novitatem, mirum videbatur, quare cum filio non statim ad æthera provehebatur. Certe Henoch in cordis munditia coram Deo ambulavit, et non apparuit, quia transtulit illum Deus: Elias quoque charitatis igne nimio succensus et equis igneis raptus memoratur. Illa vero Henoch excendens cordis munditia, et amoris prærogativa major Elia, quare cum illo quem genuit, non illico in cælum efferebatur (3)? Dein concluditur, Virg. Deiparam, non secus ac Henoch et Elias, in cælum, moram faciente nullam, sublimari.

2. Septem illi fratres qui sub Antiocho animi strenuitate martyrium passi sunt, respondebant Antiocho supplicia comminanti: *Rex mundi defunctos nos pro suis legibus in æternæ vitæ resurrectionem suscitabit* (4). Hoc aptari Virginis Deiparæ potest, adeo, ut simili propemodum ratione Virginem ipsammet vita functam vel jamjamque morituram terrimæ morti quæ illam sub suo tenere præsumpsit imperio, divina pollicitatione fultam respondisse videatur: *Rex mundi defunctam me pro suis legibus in æternæ vitæ resurrectionem suscitabit* post tres dies. Quapropter, ut alia id genus omittam, sua sponte fluit, illius purissimam carnem, cum dederit Dominus Dilectæ suæ somnum, nullimode vidisse corruptionem, sed spiritu una cum corpore in æthereas fuisse sedes inlatam.

(3) Hom. VII de Virg. Assumpt.
(4) II. Mach. VII, 9.

NOVUM TESTAMENTUM

EVANGELIUM SECUNDUM MATTHÆUM

LIBER GENERATIONIS JESU CHRISTI,
FILII DAVID, FILII ABRAHAM

1. Assumptionis veritatem non minus luculenter novi fœderis sacra Biblia pandunt. *Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ: de qua natus est Jesus, qui vocatur Christus* (1). Magnum et palmare pro Assumptione Virginis argumentum suppediat divina Maternitas, quum incongruum omnino videatur, inclytam Theotocon subiacuisse corruptioni. Hoc ratio docet, hoc pietas evincit, hoc demum auctoritas snadet. Unde sic loquitur Andreas cretensis: « Quæ auctorem vitæ pepererat, in eo loco jam redi-viva collocatur, ubi fons perennis est vitæ, qui corpus et animam illius primo inter se vinxerat, moxque soluta, indissolubili vinculo inter se rursum colligaverat (2). » Joannes quoque Damascenus ut probet, Mariam, etsi ob humanæ naturæ conditionem subierit mortem, ab omni tamen mortis nexu cito fuisse solutam, hac utitur argumentatione: « Ut filia veteris Adami veterem sententiam subiit: nam et ejus filius qui est vita ipsa, eam non recusavit; ut autem Dei vi-

(1) Matth. I, 16. (2) Serm. de Assumpt.
(3) Orat. 2 de Dormit. B. M. Virg.
(4) Orat. 3 de Dormit. B. M. Virg.

ventis mater ad illum ipsum digne assumitur (3). » Et rursum: « Papæ, papæ, fons vitæ, Domini mei mater moritur! Oportebat enim ut quod e terra conflatum erat, ad terram reverteretur, atque ita in cælum transmitteretur (4). » Quod et plene probatum habuit Suarezius, gravis notæ theologus: « Cum Christi corpus ex corpore Mariæ sumptum sit, dici possunt quodammodo esse una caro. Quare sicut Adam dicit: *Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea*; ita e contrario Christus dicere potest: *Hæc nunc est caro, de qua est caro mea*. Sicut decuit carnem Christi omni ex parte esse beatam et incorruptam, ita etiam et carnem matris, cujus gloria in illius honorem redundat (5). » Hanc tamen rem solidius in 3^a parte conficiemus.

2. Beatissima Virgo dicitur stella in summi cæli oriente coruscans. *Vidimus stellam ejus in oriente, et venimus adorare eum* (6). Divus Anastasius Sinaita, postquam de signis cælestibus sermonem habuit, inquit: « Sed ea quidem fabulosa et falso sunt appellata, in firmamento autem Ecclesiæ spiritualiter et semper lucent. Habet enim stellam Ecclesia luminescens, nempe sanctam Virginem (7). »

(5) Comment. in III part. div. Thomæ, q. XXXVII, art. 14. (6) Matth. II, 2.
(7) Anagogicarum Contemplationum in Hexam.